

درس نامه

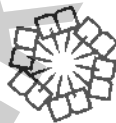
مدیریت دولتی نوین

ویژه دوره های آموزشی بهبود مدیریت

تالیف: دکتر فرج اله رهنورد

اردیبهشت ماه ۱۳۸۵

سرشناسه	رهنورد، فرج‌اله
عنوان و پدیدآور	درس‌نامه مدیریت دولتی نوین = New Public Management
مشخصات نشر	ویژه دوره‌های آموزشی بهبود مدیریت / تألیف فرج‌اله رهنورد
مشخصات ظاهری	تهران، موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی، ۱۳۸۵
شابک	۹۷ ص ۰۰ مصور، جدول، نمودار
یادداشت	۱۱۰۰۰ x ۱۴۸ _ ۳۳۸ _ ۹۶۴
یادداشت	فیبا
موضوع	کتابنامه ص ۸۸ - ۹۷
موضوع	علوم اداری - راهنمای آموزشی
موضوع	علوم اداری - آزمونها و تمرینها
موضوع	مدیران - آموزش حین خدمت
شناسه افزوده	موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی
رده‌بندی کنگره	۹ ر JF ۱۳۳۸ T ۲
رده‌بندی دیویی	۳۵۱ / ۰۷۶
شماره کتابخانه ملی	۲۹۵۶۵ - ۸۵ م

نام کتاب: درس‌نامه مدیریت دولتی نوین - ویژه دوره‌های آموزشی بهبود مدیریت

تألیف: دکتر فرج‌اله رهنورد

ناشر: موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی

ویراستار: محمدرضا داهی

تیراژ: ۳۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۸۵

حروفچینی: لیتوگرافی، چاپ و صحافی:

مدیریت چاپ و انتشارات موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی

فروشگاه و نمایشگاه دائمی کتاب: خیابان کریمخان زند - استاد نجات‌اللهی شمالی - شماره ۲۶۸

تلفکس: ۸۸۸۴۶۳۴۴

فهرست مطالب

۵.....	پیشگفتار
ز.....	مقدمه
۱.....	فصل اول
۳.....	الگوی سنتی اداره امور عمومی
۴.....	الگوی اداره امور دولتی پیشین
۴.....	الگوی اداره امور عمومی
۵.....	مقایسه الگوی وبری با الگوی کهن
۶.....	تکامل الگوی اداره امور عمومی
۷.....	نارسایی‌های الگوی اداره امور عمومی
۹.....	پرسش‌های تشریحی
۱۰.....	پرسش‌های چهارجوابی
۱۱.....	فصل دوم
۱۳.....	ایدئولوژی جدید در مدیریت دولتی
۱۴.....	مفهوم مدیریت دولتی نوین
۱۵.....	مدیریت دولتی نوین به مثابه یک دیدمان
۱۷.....	ویژگی‌های مدیریت دولتی نوین
۱۹.....	مقایسه مدیریت دولتی نوین و سنتی
۲۱.....	دکترین مدیریت دولتی نوین
۲۳.....	حرفه‌گرایی جوهره مدیریت دولتی نوین
۲۴.....	مخالفان مدیریت دولتی نوین
۲۷.....	پرسش‌های تشریحی
۲۷.....	پرسش‌های چهار جوابی
۲۹.....	فصل سوم
۳۱.....	برنامه‌ریزی و مدیریت راهبردی

۳۱	مفهوم برنامه‌ریزی
۳۳	برنامه‌ریزی راهبردی در بخش دولتی
۳۴	انواع برنامه‌ریزی راهبردی
۳۵	مدیریت استراتژیک
۳۶	۱. جهت استراتژیک
۳۷	۲. تحلیل محیط
۳۸	۳. تدوین راهبرد
۳۹	۴. اجرای استراتژی
۳۹	۵. ارزشیابی استراتژی
۴۰	پرسش‌های تشریحی
۴۰	پرسش‌های چهار جوابی
۴۳	فصل چهارم
۴۵	سازماندهی مجدد بخش دولتی
۴۵	وظایف اساسی دولت
۴۷	وظایف ناشی از ایدئولوژی
۴۷	انواع دولت
۴۹	اندازه‌سازی دولت
۵۱	برون‌سپاری
۵۳	خصوصی‌سازی
۵۳	کوچک‌سازی
۵۴	نقش دولت در ایران
۵۵	پرسش‌های تشریحی
۵۶	پرسش‌های چهار جوابی
۵۷	فصل پنجم
۵۹	مدیریت منابع انسانی و مالی سازمان
۵۹	تعریف مدیریت منابع انسانی
۶۰	مدیریت منابع انسانی در الگوی سنتی
۶۱	مدیریت منابع انسانی در الگوی مدیریت گرایی

۶۱	حسابداری منابع انسانی
۶۲	نگرش‌هایی در خصوص حسابداری منابع انسانی
۶۲	نظارت
۶۳	مدیریت عملکرد
۶۳	بودجه‌بندی بر مبنای عملکرد
۶۴	پرسش‌های تشریحی
۶۴	پرسش‌های چهار جوابی
۶۷	فصل ششم
۶۹	خط‌مشی‌گذاری مشارکتی
۶۹	افراد ذی‌نفع
۷۱	گروه‌های خط‌مشی
۷۱	تعریف خط‌مشی عمومی
۷۱	ویژگی‌های خط‌مشی عمومی
۷۲	فرآیند خط‌مشی‌گذاری
۷۵	خط‌مشی‌گذاری و مدیریت گرایي
۷۵	خط‌مشی‌گذاری فرایندی سیاسی
۷۶	خط‌مشی و پاسخگویی
۷۷	پرسش‌های تشریحی
۷۷	پرسش‌های چهار جوابی
۷۹	فصل هفتم
۸۱	مدل‌های مدیریت دولتی نوین
۸۱	انواع مدل‌های مدیریت دولتی نوین
۸۲	مدل کارایی
۸۳	مفهوم کارایی
۸۳	مدل کوچک‌سازی و عدم تمرکز
۸۴	عدم تمرکز
۸۴	گونه‌شناسی عدم تمرکز
۸۶	کوچک‌سازی

۸۷.....	سازمان شبدری.....
۸۸.....	مدل برتری جویی.....
۸۹.....	یادگیری سازمانی.....
۹۱.....	مزیت رقابتی.....
۹۳.....	مدل کیفیت گرایی.....
۹۴.....	مفهوم کیفیت.....
۹۶.....	پرسش های تشریحی.....
۹۶.....	پرسش های چهارجوابی.....
۹۹.....	فصل هشتم.....
۱۰۱.....	کارکردهای ارتباطی مدیریت دولتی نوین.....
۱۰۱.....	مدیریت دولتی نوین و بخش سوم.....
۱۰۲.....	مدیریت دولتی نوین و دموکراسی.....
۱۰۳.....	مدیریت دولتی نوین و سلامت اداری.....
۱۰۴.....	مدیریت دولتی نوین و آموزش مدیران.....
۱۰۵.....	مدیریت دولتی نوین و اخلاق.....
۱۱۰.....	مدیریت دولتی نوین و حاکمیت خوب.....
۱۱۱.....	مدیریت دولتی نوین و عدالت.....
۱۱۲.....	پرسش های تشریحی.....
۱۱۳.....	پرسش های چهارجوابی.....
۱۱۵.....	فصل نهم.....
۱۱۷.....	قابلیت کاربرد مدیریت دولتی نوین در ایران.....
۱۱۸.....	ارزیابی کاربرد مدیریت گرایی در کشورهای در حال توسعه.....
۱۲۰.....	گرایش به مدیریت دولتی نوین در ایران.....
۱۲۱.....	شرایط پیاده سازی مدیریت دولتی نوین.....
۱۲۴.....	نتیجه گیری.....
۱۲۵.....	پرسش های تشریحی.....
۱۲۶.....	پرسش های چهارجوابی.....
۱۲۷.....	منابع:.....

پیشگفتار

دولتهایی که رهبری و هدایت توسعه فراگیر و پایدار جوامع را برعهده دارند به فراهم آوردن سازمانها و نظام اداری کارا و شایسته دست می‌یازند. سازمانهای امروزی از شالوده‌های اصلی اجتماع بوده و به عنوان یک سیستم اجتماعی به منظور دستیابی به اهداف نسبتاً مشخص و در راستای عملکرد اصلی یک سیستم جامع‌تر نظام یافته اند. از طرف دیگر مدیریت، مهمترین عامل در حیات سازمانها بوده و فرآیندی برای دستیابی به اهداف سازمان از طریق بکارگیری منابع به شمار می‌آیند. مدیریت ابزار اصلی هدایت حرکت جامعه از وضع موجود به سوی وضع مطلوب بوده و لذا اقدامات سازمان یافته‌ای جهت تامین این روند ضروری است. یکی از اقداماتی که می‌تواند این روند حرکت را تسهیل و موفقیت اجرای برنامه‌های توسعه ملی را تضمین بخشد تواناسازی مدیران از طریق ارائه منابع و متون آموزشی کاربردی و مهارتی است.

مجموعه‌ای را که در پیش‌رو دارید درسنامه "مدیریت دولتی نوین" از مجموعه پودمانهای بهبود مدیریت ویژه مدیران میانی بوده که بر اساس مفاد بخشنامه شماره ۱۰۱/۷۸۵۱۰ مورخ ۱۳۸۳/۵/۴ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تنظیم گردیده است.

هدف این موسسه از تهیه و تدوین درسنامه‌های آموزشی بهبود مدیریت، علاوه بر انجام و محقق‌سازی وظایف و تکالیف قانونی، بهره‌گیری از منابع جدید علمی، نتایج حاصل از تحقیقات و مطالعات در زمینه دانش مدیریت و بسترسازی برای تواناسازی مدیران در انجام وظائف و ایفای نقش‌های مدیریتی در سطوح و رده‌های مختلف بوده تا از این طریق زمینه لازم برای همسویی و همگامی سازمانها با تحولات ناشی از تغییرات اجتماعی و پیشرفتهای علم و فناوری در ابعاد مختلف را فراهم نماید.

بدیهی است رفع اشکالات و رسیدن به مرحله کمال مطلوب با توجه به تغییراتی سریعی که در حوزه‌های مختلف دانشی و علمی روی می‌دهد، بازنگری و انجام اصلاحات را بیش از پیش آشکار می‌نماید. از کلیه اساتید، صاحب‌نظران و دست‌اندرکاران محترم تقاضا می‌شود با همکاری، راهنمایی و ارائه پیشنهادها و نقطه نظرات اصلاحی این موسسه را در جهت اصلاح درسامه حاضر و تدوین سایر آثار مورد نیاز مدیران یاری نمایند.

موسسه عالی آموزش و پژوهش
مدیریت و برنامه‌ریزی

مقدمه

برای جایگزینی مدیریت دولتی نوین (New Public management) به جای اداره امور عمومی (Public Administration) استدلال‌های متعددی وجود دارد. همان طور که هیوز (۱۳۸۳) اشاره می‌کند، خدمات دولتی بیشتر ماهیت مدیریتی دارند تا اداری و الگوی قدیمی باتوجه به تغییرات محیطی بیش از این به کار نمی‌آید.

الگوی سنتی اداره امور عمومی باتوجه به نیازهای جدید مطرح شده دیگر جوابگو نیست. چنین محدودیت ذاتی الگوی سنتی، ضرورت جستجو را برای ایده‌های جدید در اداره امور عمومی بیش از پیش آشکار ساخته است. الگوی مدیریت دولتی نوین در حقیقت ظهور پارادایم جدیدی است که می‌تواند جایگزینی برای الگوی سنتی اداره امور عمومی باشد. مدیریت دولتی نوین ریشه در نظریات اقتصاد و مدیریت بخش خصوصی دارد. برای مدیریت دولتی نوین محاسن زیادی همچون توجه به نتایج و انعطاف‌پذیری نسبت داده می‌شود، اما ایراداتی نیز بر آن وارد می‌شود.

به هر حال، این پرسش‌های اساسی نیز در خصوص مدیریت دولتی نوین قابل طرح است: ۱) آیا تغییر به سمت مدیریت گرایی یک حرکت غیرقابل بازگشت است؟؛ ۲) آیا با توجه به شرایط محیطی متفاوت در جوامع و کشورهای مختلف امکان پیاده‌سازی مدیریت دولتی نوین وجود دارد؟ مجموعه‌ای که پیش رو دارید، تلاشی است در خصوص چستی مدیریت دولتی نوین و امکان پیاده‌سازی آن در ایران که با هدف آموزشی ویژه دوره‌های بهبود مدیریت تهیه و نگارش یافته است.

فرج‌الله رهنورد

اردیبهشت ماه ۱۳۸۵